

Az Országgyűlés november 16-án elfogadta a 2011. évi „adósaláta-törvényt” és a Nemzeti Adó-és Vámhivatalról szóló törvényt.

Hírlevelünkben a jelentősebb változásokat foglaljuk össze.

Jövő évi adó- és járulékváltozások A 2011-re elfogadott főbb változások, és azok leglényegesebb következményei

- Csökken a magánszemélyek jövedelmének adóterhelése
- A munkavállalók nettó jövedelme alapvetően növekszik, bár bizonyos jövedelemhatár alatt a gyermektelen munkavállalók nettó jövedelme csökkenni fog
- Ugyanakkora nettó juttatást a munkáltató alacsonyabb költséggel juttathat
- Nem vezetnek be felső határt a munkáltatói társadalombiztosítási járulékra
- Lényegesen átalakul a természetbeni juttatások kezelésének rendszere
- A korábban bevezetett cafeteria rendszerek adózása megváltozik, ezért szükséges e rendszerek felülvizsgálata és - legtöbb esetben - az új szabályoknak megfelelő frissítése
- A nem pénzben juttatott jövedelmek adózására kialakított gyakorlatot felül kell vizsgálni, hogy biztosított legyen az új jogszabályoknak való maximális megfelelés
- A társasági adó-előleg feltöltésére kötelezettek bevételi küszöbe 100 millió forintra nő
- Megszűnik a külföldről származó kamatbevétel kedvezményes társasági adózását biztosító szabály
- A társasági adó kulcsa 2013-tól 10%-ra csökken
- Az áfa törvény bevezeti az „együttműködő közösség” intézményét, amely bizonyos helyzetekben lehetővé teszi áfamentes tevékenységet (is) végzők között egyes (egyébként áfa köteles) szolgáltatások áfamentesen történő kezelését
- Az új szabályok adótervezési lehetőséget biztosítanak áfamentes tevékenységet végzők részére. Érdemes áttekinteni a jelenleg fennálló cégstruktúrát annak meghatározása érdekében, hogy a szabályok milyen megtakarításokat tehetnek lehetővé
- A bankok és a biztosítók által fizetendő bankadó mértéke változik: a bankok felső adókulcsa emelkedik, a biztosítóké sávossá válik. Ugyanakkor a jelenlegi adóalap csökkentő tételeket a belföldi kapcsolatok mellett az EU-s kapcsolatok alapján is érvényesíteni lehet majd. Újabb banki adót vezetnek be, amely nyereségalapú, és beszámítható a bankadóba. (Az összterhelést az újabb adó nem emeli.)
- Az október 20-án kihirdetett ágazati különadókkal kapcsolatban pontosító, egyértelműsítő szabályokat tartalmaz a törvény
- A „Robin Hood adó” hatályát 2012 végéig meghosszabbították.

Személyi jövedelemadó

Csökken az adókulcs

2011-től 16%-os, egységes adókulcs vonatkozik a külön adózó és az összevont adóalapba tartozó jövedelmekre. Az összevont adóalapba tartozó jövedelmek esetén a 16%-os adókulcsot a szuperbruttósított adóalapra kell alkalmazni. A bruttó bérre vetített **tényleges adókulcs** így egységesen 20,32%-ra változik. A külön adózó jövedelmek esetén (pl. osztalék, árfolyamnyereség) továbbra sem kell szuperbruttósítást alkalmazni.

Az egyéni nyugdíjjárulék mértéke 9,5%-ról 10%-ra nő.

Ha valaki nem vesz igénybe családi kedvezményt, az adókulcs és az egyéni nyugdíjjárulék mérték változásából, valamint az adójóváírás szabályainak módosulásából következően a nettó jövedelem a havi 295.000 forintot vagy annál kevesebbet keresők esetében 2010-hez viszonyítva némileg csökken, a magasabb jövedelemmel rendelkezők esetében pedig jelentősen nő. **A családi kedvezménnyel élők nettó jövedelme minden esetben nő.**

A 2011-es költségvetési törvényjavaslatban szereplő egyéni járuléklafon mértéke évi 7.665.000 forint.

A szuperbruttósítás 2013-ra megszűnik

Az összevont adóalapba tartozó bruttó jövedelmet jelenleg 1,27-dal kell felszorozni ahhoz, hogy az adóalapot megkapjuk (szuperbruttósítás). Ez a szorzó fokozatosan elfogy. 2012-ben az adóalapot a következőképpen kell kiszámítani: adóalap = bruttó jövedelem * 1,135.

2013-ban pedig a most elfogadott törvény szerint a 2010 előtti szabály tér vissza, vagyis a bruttó bér lesz az adóalap.

Csökken az adójóváírás

Összege legfeljebb **havi 12.100 forint** lesz. Teljes összegével **évi 2.750.000 forint jövedelemig** lehet élni, csökkenő összegben legfeljebb évi 3.960.000 forintig lehet igénybe venni.

Adókedvezmények

Jelentősen átalakul a családi kedvezmény rendszere

Jövedelemkorlát nélkül, és már **az első gyermeke is** jár a családi kedvezmény. A kedvezmény az adóalapból írható le. Egy- és kétgyermekeseknél havonta 10.000, három- és többgyermekeseknél pedig 33.000 forint adócsökkenést jelent gyermekeként. Továbbra is figyelembe lehet venni a magzatot is a várandósság 91. napjától. Az adóalap kedvezmény megosztható lesz a házastársak, illetve élettársak között, hasonlóan a jelenlegi adókedvezményhez.

Tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személyek kedvezménye Jövedelemkorlát nélkül lesz igénybe vehető (havi mértéke a minimálbér 5%-a marad).

Áthúzódó kedvezmények korlátozása

A tandíj és a lakáshitel kedvezményét legkésőbb 2015-ben lehet figyelembe venni a korábbi szabályok szerint.

Rendelkezés az adóról

Jelenleg az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba fizetett egyéni befizetés 30%-ának a megjelölt pénztárba való átutalását lehet kérni az év végi adóbevallásban. A módosítás 20%-ra csökkenti ezt az arányt az adómérték csökkenése miatt. A korlátok változatlanok maradnak. Mindez igaz a nyugdíj-előtakarékossági számlára befizetett összegekre is. Új szabály – és visszamenőlegesen, 2010-re is alkalmazható -, hogy az önszegélyező pénztárakba befizetett és kettő évre lekötött vagy prevenciós szolgáltatásra fordított összegek 10%-át is át lehet utaltatni, hasonlóan az egészségpénztári befizetésekhez.

Nem pénzbeli juttatások

Megszűnik az eddigi természetbeni juttatás kategória. Helyette újabb fogalmakat vezet be a módosítás. Az adóalap a magánszemély által meg nem fizetett szokásos piaci érték 1,19-szorososa, az adókulcs pedig 16%. A **tényleges adómérték** így **19,04%** lesz a juttatás szokásos piaci értékére vetítve (ez valamivel kevesebb, mint az összevont adóalapba sorolt jövedelmek 20,32%-os tényleges adóterhe).

A korábbi természetbeni juttatások két új kategóriája a következő lesz:

1. **egyes meghatározott juttatások** (terhek: 19,04% szja + 27% eho)
2. **béren kívüli juttatás** (terhek: 19,04% szja).

Az első kategóriába tartozik például:

- a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés és egyéb szolgáltatás
- a reprezentáció és üzleti ajándék adómentes határát meghaladó összeg (az üzleti ajándék értékhatára is változik, 2011-től a minimálbér legfeljebb 25%-a lehet alkalmanként)
- az évente legfeljebb három alkalommal juttatott csekély értékű ajándék, melynek alkalmankénti értéke legfeljebb a minimálbér 10%-a lehet
- a jellemzően reklám célú „szóróajándékok”, melyek egyedi értéke legfeljebb a minimálbér 1%-a lehet
- a több magánszemély részére szervezett ingyenes, kedvezményes rendezvény, esemény esetében a kifizető által viselt költség, ha a juttatás tárgya elsősorban vendéglátás, szabadidőprogram, és nem lehet meghatározni az egyéni fogyasztás mértékét (ilyen lehet például a dolgozóknak szervezett családi hétvége, és nem tartozik ide a reprezentáció) – az ebbe a körbe tartozó költségek meghatározása, továbbá a reprezentáció és az adóköteles juttatások elhatárolása nagy jelentőséggel bír majd
- a csoportos biztosítás adóköteles díja (a jelenlegivel azonos biztosított körre)
- a magáncélú telefonszolgáltatás (az adóköteles rész meghatározása nem változik: tételes elkülönítés, illetve 20%)
- azok a béren kívüli juttatások, amelyek meghaladják az adott juttatásra vonatkozó értékhatárt.

A **béren kívüli juttatások** közé sorolja a törvény a következőket:

- az üdülési csekket és az üdülési szolgáltatást éves szinten a minimálbér összegéig (a jelenlegivel azonos tartalommal)
- melegítéztetés, hidegétel, illetve arra beváltható utalvány havi 18.000 forintig
- ingyenes, kedvezményes internet-használat vagy a költségek viselése havi 5.000 forintig (ez jelenleg adómentes, és nincs összeghatár, azonban új szabály, hogy a három hónapra visszamenőlegesen adott utalvány juttatása is ebbe a körbe tartozik; a munkáltató által biztosított számítógép-használat adómentes marad)
- iskolakezdési támogatás (változatlan feltételekkel)
- helyi utazási bérlet (munkáltató nevére szóló számlával)
- munkáltatói, foglalkoztatói hozzájárulás a minimálbér 50%-áig önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár és foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény esetében, illetve a minimálbér 30%-áig együttesen önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak esetében
- a Szechenyi Pihenő Kártyára (a törvényjavaslatban még megújulási kártyának hívták) utalt összeg évi 300.000 forintig – ez egy új kategória, ami egy bankkártyához hasonlóan működik, de csak meghatározott szolgáltatások vásárlására használható fel, bizonyos szolgáltatóknál (kormányrendelet szabályozza majd)
- az iskolarendszerű képzés költsége a minimálbér két és félszereséig.

A jogosultak köre lényegében változatlan marad.

Az **egyes meghatározott juttatások** után főszabályként a 19,04%-os effektív személyi jövedelemadón túl 27% egészségügyi hozzájárulást (ehő) kell fizetnie a kifizetőnek (munkaviszonyban alkalmazottak esetében is). A

béren kívüli juttatások után azonban ehót nem kell fizetni, csak a 19,04%-os effektív személyi jövedelemadót (azaz 16%-os személyi jövedelemadót a juttatás értékének 1,19-dal felszorozott értéke után).

A korábbi természetbeni juttatásoknak, illetve béren kívüli juttatásoknak megfelelő körből számos juttatás kikerül, és – munkaviszony esetén – normál munkaviszonyos jövedelemként adózik majd. Ilyen például a sportszolgáltatásra jogosító utalvány, a személyszállítás, valamint a cafeteria-rendszereknek a törvényben külön nem nevesített elemei. Ezekből tehát adóelőleget kell majd számolnia a kifizetőnek, amit – akkor is, ha nincs miből levonni a dolgozótól – be kell fizetnie az adóhatóság részére.

Az adó alapja nem pénzbeli juttatások esetén

A nem pénzbeli juttatások esetében az adóköteles jövedelmet már hosszú évek óta a szokásos piaci értékhez köti a törvény. A törvény a szokásos piaci érték meghatározásának lehetséges módszereit a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény módosításával egyidejűleg módosítja, összhangban a transzferár-szabályokra vonatkozó, ez év júliusában módosított OECD Irányelvekkel. (További részletek a „Társasági adó” cím alatt találhatóak.)

Adómentes juttatások

A jelenleg adóterhet nem viselő járandóság kategóriába tartozó jövedelmek adómentessé válnak, hiszen a progresszív adótábla megszüntetésével ez a kategória elveszti a létjogosultságát (pl. nyugdíj, gyes, munkáltató által adott vissza nem térítendő lakáscélú támogatás bizonyos feltételek mellett, stb.). További új kategóriák és pontosítások is találhatóak az adómentességről szóló mellékletben (pl. vendégtanár jövedelme, szakmai gyakorlat díjazása, borraavaló, elemi kár, katasztrófa esetén adott segély, támogatás). Az egymást követő öt évben kapott munkáltatói vissza nem térítendő lakáscélú támogatás összesen 5.000.000 forintig lesz adómentes. Az összesítés során a 2010. január 1-jét követően adott támogatásokat kell figyelembe venni.

Külön adózó jövedelmek

A külön adózó jövedelmek is egységesen 16%-kal adóznak 2011-től (pl. kamat, árfolyamnyereség, adóköteles nyereség). Az adó alapja megegyezik a jövedelemmel, azaz nem kell „szuperbruttósítani” a jövedelmet. Az adómérték csökkenése a legtöbb esetben kedvező változás, ugyanakkor az EGT-tagállambeli tőzsdére bevezetett részvények osztaléka esetében 6 százalékpontos növekedést jelent, mivel erre jelenleg 10%-os adókulcs vonatkozik.

A külön adózó jövedelmek közül például a

- kamatkedvezmény
- nem pénzben kapott nyereség
- nyeresébetétkönyv esetében a nyereséyalap

esetén (vagyis azoknál a jövedelmeknél, amelyek után a kifizetőnek keletkezik adófizetési kötelezettsége) úgy kell az adókötelezettséget megállapítani, hogy először a jövedelem összegét meg kell szorozni az 1,19-es szorzóval, majd az így kapott összegre kell a 16%-os adókulccsal az adót kiszámítani.

Ingatlan-bérbeadás

Az ingatlan-bérbeadásból származó jövedelem jövőre minden esetben az összevonandó jövedelmek közé tartozik majd (megszűnik az adózási módok közötti választási lehetőség, mivel nem is lesz jelentősége az egységes adókulcs bevezetése miatt). Új szabály, hogy ha a magánszemély nem egyéni vállalkozóként adja bérbe az ingatlanját, akkor is elszámolhat értékcsökkenést a bérleti díjjal szemben, ha az ingatlant három évnél régebben vásárolta vagy építette. Az értékcsökkenési leírást már 2010-re is figyelembe lehet venni, ha valaki önálló tevékenység jövedelmeként kíván adózni a bérleti díj után.

A személyes közreműködői díj-kiegészítés és a kivét-kiegészítés megszűnik

2010-re visszamenőlegesen megszűnik a minimális jövedelem-követelmény az egyéni és társas vállalkozókkal szemben.

Korábbi szabályokhoz kapcsolódó átmeneti rendelkezések alapján 0%-os adókulcsú kamat

A törvény 2011-től adókötelessé minősíti a 2006. szeptember 1-je előtt indult kamatozó befektetések jövedelmét. Ebbe a körbe tartozik az egyes biztosítási konstrukciókra 2010 után fizetett eseti, rendkívüli és soron kívüli befizetések hozama is. A befektetési egységekhez kötött konstrukciókra is vonatkozik a módosítás. Az adómérték 16% lesz.

Adónyilatkozat

A törvény további egyszerűsítést tartalmaz az adóbevallás lehetséges módozatait tekintve. Az egyszerűsítés lényege, hogy az adózó akkor is mentesül az adóbevallás elkészítésével járó megterhelő adminisztrációs kötelezettségek alól, ha nem csak egy belföldi munkáltatótól származik jövedelme, hanem több belföldi kifizetőtől is, és ezért munkáltatója már nem jogosult adójának megállapítására.

Ha a magánszemély csak kifizető(k)től szerez jövedelmet, és abból a kifizetők mindegyike levonta az adóelőleget (adót), úgy, hogy az éves adókülönbözet nem több 1.000 forintnál – további feltételek teljesülése esetén – a magánszemély adónyilatkozatot tehet (nyilatkozik a feltételek teljesüléséről). Ez egyenértékű az adóbevallással, tehát más formában nem kell bevallást vagy azzal egyenértékű nyilatkozatot tennie (nem kell sem egyszerűsített

adóbevallás, sem pedig munkáltatói adómegállapítás). Ezzel összefüggésben új feladata van a kifizetőknek: a kifizetésről szóló igazoláson jelezniük kell, hogy jogosít-e adónyilatkozatra.

Adóbevallás határidejének meghosszabbítása

Ha a magánszemélynek önhibáján kívül nem állnak rendelkezésre az adóbevallás elkészítéséhez szükséges információk, és emiatt nem tudná május 20-ig benyújtani a megelőző évi személyi jövedelemadó-bevallását, 2011-től (tehát már a 2010-es bevallás vonatkozásában is) lehetősége lesz arra, hogy a bevallás benyújtására rendelkezésre álló határidőt szeptember 20-ig meghosszabbítsa. A határidő-hosszabbítást május 20-ig kell bejelenteni, a bevallást pedig a késedelmet indokoló igazolási kérelemmel együtt legkésőbb ugyanazon év szeptember 20-ig kell benyújtani. Az ilyen módon szeptember 20-ig benyújtott adóbevallással kapcsolatban az adósság nem szabhat ki mulasztási bírságot késedelem miatt. Ez a szabály a Magyarországon dolgozó külföldiek és a Magyarországról külföldre kiküldött dolgozók számára mindenképpen kedvező változás, mivel a jövedelemadatok külföldről időben történő beszerzése sok esetben nehézséget okoz.

Társadalombiztosítási járulékok

Járulékmérték

Az egyéni nyugdíjjárulék mértéke 9, 5%-ról 10%-ra nő. Először a 2011. január 10. után kifizetett, 2011-re vonatkozó juttatásokra kell ezzel a mértékkel számítani a nyugdíjjárulékot.

Járuléklafon

A 2011. évi költségvetés tervezete szerint az egyéni járulékfizetési felső határ várhatóan évi 7. 665. 000 forint (napi 21. 000 forint) lesz. (A 2011-es költségvetésről várhatóan karácsony előtt szavaz az Országgyűlés.)

A foglalkoztatói járulék továbbra is korlát nélkül fizetendő, ellentétben a korábbi tervekkel.

Járulékinimum

Összhangban a személyi jövedelemadó változó szabályaival, hatályon kívül kerülnek a tevékenységre jellemző keresetre vonatkozó minimális járulékfizetési szabályok is. Ehelyett az érintetteknek – főszabályként és 2010-re visszamenőlegesen – havi átlagban a minimálbér után kell járulékot fizetniük.

Harmadik országbeli kiküldöttek

Ma nem kell járulékot fizetni azoknak a külföldi munkáltató által Magyarországra kiküldött, kirendelt vagy munkaerő-kölcsönzés keretében itt munkát végző dolgozóknak a jövedelme után, akik harmadik országbeli állampolgárok (azaz nem az Európai Gazdasági Térség tagállamának, továbbá nem olyan államnak a polgárai, amellyel kétoldalú egyezményünk van a szociális biztonságról). Az új szabályok szerint ez a mentesség csak kettő évig áll fenn, ennél hosszabb munkavégzés esetén nem lesz érvényes. Ha valaki mentesül, és később ismét Magyarországra jön dolgozni, a munkavégzés befejezése után leghamarabb három év elteltével jöhet vissza munkát végezni járulékmentesen (ismét csak legfeljebb kettő évre).

Külföldi foglalkoztató

Egy joghézag miatt jelenleg nem kell járulékot fizetni az olyan jövedelmek után, amelyeket külföldi cég fizet a Magyarországon biztosítottak minősülő személy külföldön végzett munkájáért. Ez akkor is igaz, ha az Európai Unió tagállamainak a társadalombiztosítási szabályait koordináló rendelet értelmében a magánszemély a magyar társadalombiztosítási rendszer hatálya alá tartozik, és ezért Magyarország jogosult járulékot beszédni. Jövő évtől erre az esetre is kiterjed a magyar társadalombiztosítás hatálya.

Egy másik sok nehézséget okozó szabály szerint, ha a dolgozót külföldi cég alkalmazza Magyarországon, a bejelentési, bevallási, járulékfizetési kötelezettség az alkalmazottat terheli, és a külföldi cég képviselőjeként neki kell teljesítenie azokat („56/A. § szerinti kötelezettségek”). A törvény ezeket a kötelezettségeket kiterjeszti a külföldi vállalkozásokra is.

Főszabályként a külföldi cégnek mindkét fent említett esetben képviselő (belföldi fióktelepe vagy pénzügyi képviselője) útján kell teljesítenie kötelezettségeit. Ennek hiányában köteles közvetlenül bejelentkezni foglalkoztatóként. Ha pedig ezt sem teszi meg, végső esetben a magánszemélyre hárulnak a törvény által előírt kötelezettségek (a jelenlegi gyakorlat tehát kiegészítő szabállyá válik).

A mulasztás miatti jogkövetkezmények az utolsó esetben a dolgozót terhelik (az adóbírság és a mulasztási bírság kivételével, azonban az esetleges késedelmi pótlékot neki kell megfizetnie).

Külfölditől kapott juttatások

A fenti módosítás miatt hatályon kívül kerül az a rendelkezés, amelynek értelmében a magyar foglalkoztatóval fennálló jogviszony alapján külföldi foglalkoztatótól kapott juttatás utáni járulékkötelezettségek a dolgozót terhelik. Erre gyakori példa a nemzetközi cég csoportok esetében a külföldi anyavállalat által ingyen vagy kedvezményesen adott részvényjuttatás. Bár a hatályos szabályok lehetőséget biztosítanak a magyar munkáltatónak arra, hogy további adó- és járulékkötelezettség keletkezése nélkül átvállalja a foglalkoztatói járulékot a dolgozótól, az összesen 75-85%-ra rúgó közteher, amely a jelenlegi szabályozás szerint a dolgozót sújtja (átvállalás esetén megosztva a dolgozót és a munkáltatót), manapság a többséget elriasztja az ilyen juttatásoktól. Váratlan fejlemény, hogy az ilyen juttatások kikerülnek a járulékköteles körből, mivel nem található

olyan szabály, amely a bevallási és a járulékbefizetési kötelezettséget kimondaná. Ebből következően jövőre e juttatások után a dolgozónak 27 százalék egészségügyi hozzájárulást kell fizetnie.

Kirendelés, munkaerő-kölcsönzés külföldről

A hatályos szabályok értelmében a fogadó magyar társaságot terheli a foglalkoztatói járulék és az adminisztratív kötelezettségek, ha kirendelés esetén a két cég arról állapodik meg, hogy a fogadó társaság viseli a bér és a közterhek költségeit. A módosítás ezt a szabályt kiterjeszti munkaerő-kölcsönzésre is, ha a kölcsönbeadó cég külföldi.

Egyéni járulék megfizetése

Ha a foglalkoztató nem pénzben juttat járulékköteles jövedelmet, a dolgozót terhelő egyéni járulékokat akkor is meg kell fizetnie, ha nincs miből levonnia. Az összeget a dolgozóval szembeni követelésként kell nyilvántartania, hasonlóan a le nem vonható személyi jövedelemadó-előleghez.

Járulékkedvezmények

A munkáltató számára járulékkedvezményt biztosító START EXTRA és START PLUSZ kártyákat az igénylők legkésőbb 2011. december 31-ig válthatják ki, és ezek alapján a munkáltató legfeljebb 2013. december 31-ig vehet igénybe járulékkedvezményt.

Új szabály, hogy járulékkedvezményre jogosult a munkáltató, ha gyermekgondozási szabadságról visszatérő dolgozójának munkakörét két munkavállaló (a visszatérő munkavállaló és az öt szabadsága alatt helyettesítő munkavállaló) párhuzamos részmunkaidős foglalkoztatásával tölti be. A kedvezményes foglalkoztatói járulékmérték mindkét munkavállaló vonatkozásában 27% helyett 20%, a minimálbér kétszereséig. A csökkentett járulékmérték legfeljebb három évig alkalmazható.

Társasági adó

Szűkül az előlegfeltöltésre kötelezettek köre

A társasági adó-előleg feltöltésére kötelezettek köre szűkül. A már a 2010. decemberi előlegfeltöltésnél is alkalmazandó szabály szerint előlegfeltöltésre csak az előző évben 100 millió forintnál magasabb nettó árbevételű elszámoló adózók kötelezettek. (Korábban ez a határ 50 millió forint volt.) Az új szabály a kisebb vállalkozások számára jelent likviditási és adminisztrációs könnyebbséget.

Megszűnik a külföldi szervezet adókötelezettsége

A törvény megszünteti a külföldi szervezetek adóalanyiságát. Ennek következtében a részükre kifizetett kamat, jogdíj, szolgáltatási díj összegéből a magyar társaságoknak 2011. január 1-jétől nem kell adót levonniuk. Mindez adminisztratív egyszerűsítést az adó, jogdíj és szolgáltatási díj kifizetések esetén is jelent, amelyek nem estek adókötelezettség alá, mivel a kifizetés előtt már nem kell külföldi illetőségigazolást beszerezni.

Bejelentett részesedés - apportként

Kedvező változás, hogy jövő évtől a bejelentett részesedés apport útján történő elidegenítésekor realizált nyereség is csökkenti az adóalapot (jelenleg csak az értékesítés útján elidegenített bejelentett részesedésre alkalmazható ez a kedvezményes szabály).

Megszűnik a külföldi kamatok mentesítési szabálya

2011-től nem lehet alkalmazni azt a szabályt, amely alapján a külföldről származó kamatbevételek 75%-a mentes a társasági adó alól. A várakozásokkal ellentétben az adócsomagba nem került be másik, a kamatgyűjtő társaságok kedvezményes adózását biztosító szabály. Ennek fényében át kell gondolni, hogy a finanszírozó társaságok számára milyen struktúra kialakításával lehet az optimális adóterhelést fenntartani.

Szokásos piaci ár

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) transzferárakra vonatkozó irányelvei módosultak 2010 júliusában. A módosult irányelveket veszi át a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény (Tao tv.). Ennek értelmében a három hagyományos módszer (összehasonlító árak, viszonteladási árak módszere, költség és jövedelem módszer) mellett a profit alapú módszerek is egyenértékűekké válnak. Ennek megfelelően a Tao tv. felsorolásába belekerül az ügyleti nettó nyereségen alapuló módszer és a nyereség-megosztásos módszer is. Ezen kívül az egyéb módszerek is választhatók maradnak, amennyiben a nevesített módszerekkel nem lehetséges a piaci ár meghatározása. Az egyes módszerek között kötelező rangsor nincs. A módosítás lehetővé teszi a gyakorlatban leginkább használt módszer (ügyleti nettó nyereségen alapuló módszer) indokolás nélküli alkalmazását.

2013-tól csökken az adókulcs

Az adómérték – függetlenül a pozitív adóalap összegétől – 10%-ra változik 2013-tól.

Ellenőrzött külföldi társaság

Az adómérték csökkenésével összhangban 2013-tól a 10%-nál alacsonyabb társasági adót fizető – nem egyezményes állambeli - külföldi társaságokra vonatkoznak majd a korlátozások (jelenleg 12,67%).

Számviteli törvény

A számvitelről szóló törvény fontosabb változásai a 2011. évben induló üzleti évre (a módosítások a 2010. évben induló üzleti évre is alkalmazhatók lesznek):

- A behajthatatlan követelés fogalmát pontosítja a törvény azzal, hogy egy követelés behajthatatlanná történő minősítéséhez a követelés behajtásával kapcsolatos aránytalanul magas költségekre hivatkozáskor a végrehajtási eljárás mellett a fizetési meghagyásos eljárásra is utal – de érdemi változást ez a módosítás minden bizonnyal nem eredményez.
- Az egyszerűsített éves beszámoló készítésére előírt általános, mérhetőkhöz kötött feltételek teljesítése esetén a jövő évtől egyszerűsített éves beszámolót készíthet a zártkörűen működő részvénytársaság, valamint a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, míg a konszolidálásba bevont vállalkozások esetében – akik továbbra sem készíthetnek egyszerűsített éves beszámolót – a törvény pontosítja, hogy e körbe tartozik az anyavállalat is. Egyszerűsített éves beszámolót készíthet ezentúl a naptári évtől eltérő üzleti évvel rendelkező gazdálkodó is.
- Eltörlik azt a feltételt, amely szerint a devizaárfolyam-változás hatását a mérlegtételek év végi értékelésekor csak akkor kell elszámolni, ha a hatás jelentős.
- Egyszerűsítést jelent, hogy a továbbiakban a külföldi pénzürtékre szóló részesedés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír vonatkozásában keletkező árfolyamnyereséget, illetve árfolyamvesztéseget a devizaárfolyam-változás hatásának kiszűrése nélkül is meg lehet határozni.

Illeték

Módosulnak a kedvezményezett eszközátruházás keretében átruházott ingatlanok, illetve ingatlannal rendelkező társaságban lévő vagyoni betétek illetékmentességének feltételei. Egyrészt eltörlik azt a feltételt, miszerint az üzletág-átvétel keretében átvett eszközöket egy éven belül nem lehet elidegeníteni. Másrészt szigorodik az átruházott eszközökön belüli maximális ingatlanarányra vonatkozó feltétel. Bár az eszközöknek továbbra is legfeljebb 50%-a lehet ingatlan vagy ingatlannal rendelkező társaságban lévő vagyoni betét, ennek az arálynak nemcsak az átadáskor, hanem az átadást legalább 6 hónappal megelőzően lezárt utolsó adóév végén is fenn kell állnia.

Helyi iparűzési adó

Távközlés

A távközléssel foglalkozó társaságok helyi iparűzési adó-alapját 2011-től az általánostól eltérő szabályok szerint kell megosztani, mégpedig a fogyasztók számlázási címe szerinti településekhez tartozó nettó árbevétel alapján. Ez jelentős adminisztratív többletterhet jelent többek között azért is, mert minden egyes érintett önkormányzathoz be kell jelentkezni a társaságoknak helyi iparűzési adó alá. A bejelentkezés határideje 2011. január 15. További feladat, hogy a nyilvántartási rendszereket úgy kell beállítani, hogy az alkalmazandó megosztási módszernek megfelelő árbevétel-adatokat tudjanak szolgáltatni. Az erre való felkészülést haladéktalanul meg kell kezdeni.

Építőipar

A módosítás pontosítja az ideiglenes és az állandó jellegű iparűzési tevékenység elhatárolására vonatkozó eljárási szabályokat. Amennyiben az építőipari tevékenységek, természeti erőforrások kutatása, feltárása esetében a tevékenység várhatóan meghaladja a 180 napot, akkor eleve állandó jelleggel tevékenységet végzőként kell bejelentkeznie az adózónak. Ezzel az adó esedékessége időben kitolódik az ideiglenes tevékenység szabályaihoz képest. Ha utóbb kiderül, hogy mégsem érte el a 180 napot, a tevékenység visszaminősül ideiglenessé. Ebben az esetben legkésőbb a következő év január 15-ig be kell adni a bevallást és meg kell fizetni az adót, továbbá az esetleges késedelmi pótlékot is (az eredeti esedékességtől számítva).

Egy további módosítás alapján az építőipari tevékenységet folytató vállalkozók az adóalapjuk egyes települések közötti megosztására az eszközalapú és bérköltség-alapú módszer mellett egy újabb módszert is választhatnak: az adott településen készletre vett befejezetlen termelés, félkész termék, késztermék értéke és az ott keletkezett értékesítés nettó árbevétele összegének figyelembevételével is megoszthatják az adóalapot.

Építményadó

Az építményadó maximálisan kivethető mértéke 900-ról 1.100 forint/m²-re, illetve 3%-ról 3,6%-ra emelkedik.

Általános forgalmi adó

Utólagos adóalap-csökkentés megghiúsult ügyletek esetén

A törvény kiterjeszti az utólagos adóalap-csökkentés lehetőségét a vevő nemfizetése miatti megghiúsuláson túl más okból történő megghiúsulásokra is, és a jelenleg hatályos szabályozásban szereplő lízingügyleteken és bérbeadáson túl vagyoni értékű jog használatának időleges átengedése esetén is lehetőség lesz az utólagos adóalap csökkentésre ilyen esetekben.

Teljesítési hely szabályok

Az új szabályozás, követve az EU ÁFA Irányelv 2011. január 1-jétől hatályos változását, módosítja az adóalanyoknak nyújtott kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási, sport vagy más hasonló szolgáltatásokra vonatkozó teljesítési hely szabályokat. Adóalany részére nyújtott ilyen szolgáltatás esetén a teljesítés helyét az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó főszabály alapján kell megállapítani, azaz a teljesítés helye az adóalany igénybevevő székhelye, telephelye lesz. Kivéteklént e szabály alól, az ilyen típusú eseményekre, rendezvényekre történő belépés lehetővé tételéből álló szolgáltatás teljesítési helye adóalanyok esetén ott lesz, ahol az eseményt ténylegesen megrendezik. Az ilyen típusú, de nem adóalanyoknak nyújtott szolgáltatások teljesítési helyére vonatkozó szabályok nem változnak.

Belföldi fordított adózás kiterjesztése

A belföldi adóalanyok közötti fordított adózás szabályait kiterjesztik az üvegházhatású gázok kibocsátási jogának kereskedelmére is. A törvény kiterjeszti a fordított adózást a felszámolási vagy más, fizetési kötelezettséget jogerősen megállapító eljárás hatálya alatt álló adóalany által nyújtott, 100.000 forintnak megfelelő pénzüsszeget meghaladó szolgáltatásokra. Jelenleg a fordított adózás csak az ilyen adóalanyok által teljesített bizonyos termékértékesítésekre vonatkozik.

Együttműködő közösség által a közösség tagjának nyújtott szolgáltatás adómentessége

A törvény – összhangba hozva a magyar szabályozást az EU ÁFA Irányelv szabályaival – bevezeti a közös cél elérése érdekében együttműködő közösség által a közösség tagjának nyújtott szolgáltatás adómentességét. E mentesség alapján az együttműködő közösség által a közösség tagjának nyújtott szolgáltatás, tekintet nélkül annak jellegére, adómentesnek minősül. A közösség által a tagnak nyújtott szolgáltatás több feltétel együttes teljesülése esetén minősül adómentesnek. Egyik feltételként a tag nem adóalany vagy az adott szolgáltatást nem adóalanyként veszi igénybe, illetve adólevonási joggal nem járó mentes tevékenységhez kapcsolódóan veszi igénybe a közösség által nyújtott szolgáltatást. Ezen túl a közösség által a szolgáltatásért kapott ellenérték nem haladhatja meg a közösségnél a szolgáltatás nyújtása kapcsán felmerült igazolt költséget, és összességében nem haladhatja meg a tag által a közösségnek a közös cél érdekében rendelkezésre bocsátott vagyoni hozzájárulást. Üdvözlendő, hogy a magyar szabályozásba is bekerül az együttműködő közösség intézménye, amelyet az Európai Unió tagállamainak kötelezően át kell emelniük a nemzeti szabályozásukba. A törvény – az eredeti törvényjavaslattal szemben – nem tiltja, hogy együttműködő közösség tagja csoportos adóalanyiságban részt vevő tag legyen, lényegesen kitérítve ezzel az alkalmazás eredetileg szűkre szabott körét.

5% adókulcs alá eső termékek

Az 5% adókulcs alá eső termékek köre bővül. Jövőre a nyomtatott könyv, illetve kotta mellett az elektronikus adathordozón kiadott könyvet (pl. hangoskönyv) és kottát is 5% áfa terheli majd.

Hő- vagy hűtési energia értékesítése hő- vagy hűtési hálózaton keresztül

A jelenleg a gáz és a villamos energia értékesítésére vonatkozó speciális szabályok 2011-től kiterjednek a hő- vagy hűtési energia hű- vagy hűtési hálózaton keresztül történő értékesítésére.

Jövedéki adó

Egyes eljárási szabályok módosítása mellett emelkednek egyes jövedéki termékekre vonatkozó adómértékek.

Energiaadó

Az energiát felhasználók esetében eddig az energiaadóval nem terhelt energia vásárlása volt adóköteles. Egy joghézag szűnik meg azáltal, hogy a felhasználónak energiaadót kell fizetnie akkor is, ha adóköteles célra használ fel olyan energiát, amelyre korábban visszaigényelte az energiaadót. Ha a szén felhasználója a vásárláskor valótlánul úgy nyilatkozik a kereskedőnek, hogy lakossági fogyasztó, és ezáltal elkerüli az adófizetési kötelezettséget, jelenleg nem rendezi a törvény az adókötelezettség keletkezésének időpontját. Erre az esetre állapít meg a törvény szabályt: az adófizetési kötelezettség a vásárláskor keletkezik. A 2003/96/EK irányelv

értelmében a nem tüzelő- vagy fűtőanyagként felhasznált szén mentes az energiaadó alól. A módosítás rendezi a helyzetet, és kimondja, hogy a már megfizetett energiaadó levonható az önadózással megállapított fizetendő adóból, illetve visszaigényelhető. Az energiaadó visszaigényléséhez önadózás esetében is feltételként írja elő a hatályos jogszabály az adó összegét is tartalmazó számla meglétét. Önadózásnál ez a követelmény nem teljesíthető, ezért ez a feltétel kikerül a törvényből. Az Európai Unióból, továbbá belföldön termelőtől vagy szervezett piacról vásárló felhasználókat érinti ez a módosítás.

„Robin Hood adó” 2012 végéig

Az elfogadott törvény meghosszabbítja az energiaellátók jövedelemadójának hatályát 2012 végéig (ez az adónem eredetileg csak 2010 végéig élt volna).

Ágazati különadók

Az október 20-án kihirdetett törvénnyel életbe lépő ágazati különadókkal kapcsolatban néhány pontosítást tartalmaz a most elfogadott „adósaláta” törvény. Az ágazati különadók szempontjából energiaellátónak csak az a társaság minősül, amelynek e tevékenységből származik a nettó árbevételének legalább 5%-a az adóévet megelőző adóévben. Így az energiaellátási tevékenységgel csak marginális mértékben foglalkozó vállalatok kikerülnek az ágazati különadók hatálya alól. Másrészt egyértelművé teszi a törvény, hogy az egyetemes szolgáltatók is energiaellátónak minősülnek, így ezek alanyai az ágazati különadónak. 2011-től a bolti kiskereskedelemmel foglalkozó társaságok esetén az adó alapját képezi a polcpénz, valamint a szállító által adott engedményekből származó bevétel is. Változik a kettős adóztatás elkerülését célzó szabály is az energiaellátás mellett bolti kiskereskedelmi tevékenységet és/vagy távközlési tevékenységet is folytató adóalanyok esetében. Eszerint a kettős adóztatást nem az adóalany szintjén, hanem az egyes tevékenységek szintjén kell elkerülni. Az energiaellátás mellett más adóköteles tevékenységet is végző adóalanyok tehát minden adóköteles tevékenységük után a megfelelő ágazati különadó alapján lesznek kötelesek adót fizetni.

Bankadó

A júliusban elfogadott és szeptemberben életbe lépett különadó, amely a pénzügyi szervezetekre vonatkozik („bankadó”), tovább él. A törvény 2011-re a 2009-es üzleti évre vonatkozó számviteli beszámoló adatai alapján határozza meg az adóalapot. A bankok és biztosítók által alkalmazandó adókulcs változik 2011-től. A bankok 50 milliárd forint feletti adóalap-részére 0,5% helyett 0,53%-os adókulcs vonatkozik. Biztosítók esetében a jelenlegi egységes 6,2%-os adókulcs helyett 1 milliárd forintos adóalapig 1,5%, 8 milliárd forintig 3%, efelett 6,4% az adókulcs. A bankok adókulcs-változásán túlmenően az adóalap kiszámításánál levonható tételek köre bővül azzal, hogy a jelenlegi szabályozás alapján csak a belföldi gazdasági kapcsolatok alapján levonható tételek mellett az azonos típusú, de EU tagállamokbeli gazdasági kapcsolatok alapján is levonhatóak lesznek ezek a tételek. Ilyen tételek például a bankközi hitelből eredő követelések, más hitelintézet által kibocsátott kötvények, részvények. Így a külföldi, de EU-n belüli leánybankok részesedésének értéke például nem képezi majd a bankadó alapját. Az adót 2011. március 10-éig kell bevallani, és négy egyenlő részletben kell megfizetni. A befizetési határidők: 2011. március 10., június 10., szeptember 10. és december 10. Azok az adózók, amelyek jogelőd nélkül jöttek létre 2010-ben, vagy az eltérő üzleti év miatt nem rendelkeztek lezárt üzleti évi számviteli beszámolóval 2010. július 1-jén, és ezért nem keletkezett 2010-ben különadó-fizetési kötelezettségük, jövőre szeptember 10-éig kötelesek bevallást adni, és szeptember 10-éig, illetve december 10-éig az éves adókötelezettség 50-50%-át megfizetni. Az adót az utolsó rendelkezésre álló számviteli beszámoló alapulvételével kell megállapítani. A 2011. évi adót a 2011. évi üzleti év adózás előtti eredményének terhére kell elszámolni. Jogutód nélküli megszűnés, átalakulás esetén, és minden más olyan esetben, amikor a pénzügyi szervezet kikerül a bankadó hatálya alól, az adókötelezettséget a megszűnés vagy kikerülés napját követő 30. napig kell teljesíteni. További változás, hogy a fentiek szerinti bankadón túl a nyereséges bankok egy nyereségalapú adó („hitelintézeti különadó”) fizetésére is kötelezettek lesznek, melynek mértéke 30% lesz. A hitelintézeti különadó összege nem haladhatja meg a bankadó összegét és beszámítható lesz a bankadóba. A törvény indokolása szerint az új adónemmel összességében nem fog nőni a bankok adóterhelése. Az új különadót az adóalanyok az adózás utáni eredmény terhére számolják el. Az így elszámolt összeg társasági adóalap csökkentő tétel lesz. A hitelintézeti különadó bevezetésével a bankadó egy részét jövedelemadó típusúvá konvertálja a jogalkotó, aminek különösen a külföldi anyavállalatok szintjén lehetnek kedvező számviteli és adózási következményei. Ugyanakkor azzal, hogy a különadót az adózás utáni eredménnyel szemben kell elszámolni, ez a tétel nem rontja a hazai hitelintézetek eredményét.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Egy külön törvény alapján, melyet szintén november 16-án fogadtak el, 2011-től összeolvad az APEH és a Vám- és Pénzügyőrség, létrehozva ezzel a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt (NAV). A NAV tevékenysége lefedi a pénzügyi ellenőrzéshez szükséges kulcsfontosságú területeket, azaz az adóigazgatást, a vámigazgatást, a bűnüldözéssel kapcsolatos jogköröket és a szakmai területeket támogató informatikai rendszerek fejlesztését és üzemeltetését. A NAV szervezeti felépítése igazodik majd az elődszervezetek felépítéséhez. A NAV-ot létrehozó törvény számos ponton módosítja az adózás rendjéről szóló törvényt is, több kisebb adóeljárási változást bevezetve. Ezek között egyik jelentősebb az a változás, hogy a jövőben nem lehet az adóhatósági vizsgálatra vonatkozó megbízólevél átvételét követően önellenőrzést benyújtani a vizsgált időszak és adónem vonatkozásában.